

Tekst 2

Cicero richt de verdenking op iemand anders.

1 Erucius zou, als hij in deze zaak over die argumenten zou beschikken die
2 ik vermeld heb, die net zo uitvoerig kunnen opnoemen als hij zou willen,
3 en ik, leden van de jury, kan dat ook; maar ik ben van plan, zoals ik
4 hiervoor al gezegd heb, ze vluchtig te bespreken en ze elk afzonderlijk
5 slechts in zoverre aan te stippen, dat iedereen begrijpt dat ik er niet op
6 uit ben iemand aan te klagen, maar dat ik mijn taak als verdediger serieus
7 neem.

8 Video igitur causas esse permultas quae istum impellerent; videamus
9 nunc ecquae facultas suscipiendi malefici fuerit. Ubi occisus est Sex.
10 Roscius? – ‘Romae.’ – Quid? Tu, T. Rosci, ubi tunc eras? – ‘Romae. Verum
11 quid ad rem? Et alii multi.’ – Quasi nunc id agatur quis ex tanta
12 multitudine occiderit, ac non hoc quaeratur, eum qui Romae sit occisus
13 utrum verisimilius sit ab eo esse occisum qui assiduus eo tempore Romae
14 fuerit, an ab eo qui multis annis Romam omnino non accesserit. Age nunc
15 ceteras quoque facultates consideremus. Erat tum multitudo sicariorum,
16 id quod commemoravit Erucius, et homines impune occidebantur. Quid?
17 Ea multitudo quae erat? Opinor aut eorum qui in bonis erant occupati aut
18 eorum qui ab iis conducebantur ut aliquem occiderent. Si eos putas qui
19 alienum appetebant, tu es in eo numero qui nostra pecunia dives es; sin
20 eos quos qui levioere nomine appellant percussores vocant, quaere in cuius
21 fide sint et clientela; mihi crede, aliquem de societate tua reperies; et,
22 quicquid tu contra dixeris, id cum defensione nostra contendito; ita
23 facillime causa Sex. Rosci cum tua conferetur. Dices: ‘Quid postea, si
24 Romae assiduus fui?’ Respondebo: ‘At ego omnino non fui.’ – ‘Fateor me
25 sectorem esse, verum et alii multi.’ – ‘At ego,’ ut tute arguis, ‘agricola et
26 rusticus.’ – ‘Non continuo, si me in gregem sicariorum contuli, sum
27 sicarius.’ – ‘At ego profecto qui ne novi quidem quemquam sicarium longe
28 absum ab eiusmodi crimine.’ Permulta sunt quae dici possunt quare
29 intellegatur summam tibi facultatem fuisse malefici suscipiendi; quae non

30 modo idcirco praetereo quod te ipsum non libenter accuso verum eo
31 magis etiam quod, si de illis caedibus velim commemorare quae tum
32 factae sunt ista eadem ratione qua Sex. Roscius occisus est, vereor ne ad
33 plures oratio mea pertinere videatur.

34 Videamus nunc strictim, sicut cetera, quae post mortem Sex. Rosci abs
35 te, T. Rosci, facta sunt; quae ita aperta et manifesta sunt ut medius
36 fidius, iudices, invitus ea dicam. Vereor enim, cuicumodi es, T. Rosci, ne
37 ita hunc videar voluisse servare ut tibi omnino non pepercerim. Cum hoc
38 vereor et cupio tibi aliqua ex parte quod salva fide possim parcere, rursus
39 immuto voluntatem meam; venit enim mihi in mentem oris tui. Tene, cum
40 ceteri socii tui fugerent ac se occultarent, ut hoc iudicium non de illorum
41 praeda sed de huius maleficio fieri videretur, potissimum tibi partes istas
42 depoposcisse ut in iudicio versarere et sederes cum accusatore? Qua in re
43 nihil aliud assequeris nisi ut ab omnibus mortalibus audacia tua
44 cognoscatur et impudentia. Occiso Sex. Roscio quis primus Ameriam
45 nuntiat? Mallius Glaucia, quem iam antea nominavi, tuus cliens et
46 familiaris. Quid attinuit eum potissimum nuntiare quod, si nullum iam ante
47 consilium de morte ac de bonis eius inieras nullamque societatem neque
48 sceleris neque praemi cum homine ullo coieras, ad te minime omnium
49 pertinebat? – ‘Sua sponte Mallius nuntiat.’ – Quid, quaeso, eius intererat?
50 An, cum Ameriam non huiusce rei causa venisset, casu accidit ut id quod
51 Romae audierat primus nuntiaret? Cuius rei causa venerat Ameriam? ‘Non
52 possum’ inquit ‘divinare.’ Eo rem iam adducam ut nihil divinatione opus
53 sit. Qua ratione T. Roscio Capitoni primo nuntiavit? Cum Ameriae Sex.
54 Rosci domus uxor liberique essent, cum tot propinqui cognatique optime
55 convenientes, qua ratione factum est ut iste tuus cliens, sceleris tui
56 nuntius, T. Roscio Capitoni potissimum nuntiaret?

Cicero, Pro Sexto Roscio Amerino 91-96